

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ἰδιοκτήτης : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ἀρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντροπή χρονιάτικη : Δρ. 20.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κίосκια καὶ στὸ βιβλιοπωλεῖο Βασιλείου (ὁδὸς Σταδίου 42)

ΓΙΑ ΤΗΝ «ΤΡΙΣΕΥΓΕΝΗ»,

Ἵστερ' ἀπὸ τόσο θόρυβο, ὕστερ' ἀπὸ τόσες ἀπόπειρες πύγειναν σὲ διάφορους καιροὺς γιὰ τὴν παράσταση τοῦ μονάκριβου σκηنيκοῦ ἔργου τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ, κὶ ἀπὸ τὸ μακαριτῆ τὸ Χριστομάνο σὰν εἶχε τὴ νέα σκηνή κὶ ἀπὸ τὴν κ. Δρακοπούλου κὶ ἀπὸ ἓνα σωρὸ ἄλλους ἐρασιτεχνικοὺς ὁμίλους, παίχτηκε τέλος πάντων τὴν προπερασμένη Παρασκευὴ στὸ Δημοτικὴ ἢ «Τρισεύγενη». Τὴν ἡρωίδα ἐπρόκειτο νὰ υποδυθῆτ (μιλάμε σὰ γιὰ κάτι ποὺ ἐμέλλετο νὰ γείνει καὶ δὲν ἔγεινε, γιὰτὶ γιὰ μᾶς πραγματικὰ ἢ «Τρισεύγενη» δὲν παίχτηκε) ἢ κ. Ζ. Παρασκευοπούλου καὶ τὸ ἔργο νὰ διδάξῃ ὁ γνωστὸς ἐρμηνευτὴς τῶν ἰψένιων τύπων κ. Θ. Οἰκονόμου. Γιὰ τὸ ἔργο δὲ θὰ μιλήσουμε μονάχα δυὸ λόγια γιὰ τὸ πῶς, δυστυχῶς, παρουσιάστηκε θὰ ποῦμε. Ὁ καθένας τὸ ξέρει πῶς ἢ «Τρισεύγενη» τοῦ Παλαμᾶ δὲν εἶναι ἔργο σκηνικό. Ἄν εἶχαμε τὸν πόθο νάνεβαστεῖ στὴ σκηνή, αὐτὸ εἶτανε γιὰ νὰ μάθει κὶ ὁ πολὺς κόσμος, τὸ κοινὸ, τὸν Παλαμᾶ, τὸν ποιητὴ Παλαμᾶ, ποὺ ἀπὸ μιὰ παράδοση καὶ μιὰ πρόληψη χτυποῦσε δίχως νὰ τονὲ γνωρίζῃ. Τὸ κοινὸ ποὺ γύμισε λοιπὸν τὸ Δημοτικὸ θέατρο τὴν προπερασμένη Παρασκευὴ δὲ γνώρισε οὔτε τὸν Παλαμᾶ, οὔτε τὸ ἔργο του.

Ἡ κ. Ζ. Παρασκευοπούλου ἔδειξε τὴν εὐγενειὰ τῆς προσπάθειά, καὶ στὴν τρίτῃ πράξῃ μάλιστα, στὴ σκηνή τῆς Τρισεύγενης μὲ τὸν Πάνο Τράτα, φανέρωσε καὶ τέχνη, μπορούμε νὰ ποῦμε, ζηλευτή. Ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἡθοιοποιοὺς, ἂν ἐξαιρέσουμε τὸν κ. Λούη ποῦταν ὁ καλύτερος δίχως συζήτηση καὶ τὴ δ. Βέλμου ὡς Ποθούλα μ' ἔλη τὴ μελοδραματικὴ τῆς ὑπερβολῆ σὲ πολλὰ σημεῖα, κανένας ἄλλος δὲν ἔπαιξε. Τὸ περίεργο μάλιστα εἶναι ποὺ φαινόντουσαν ὅλοι ἀρκετὰ μελετημένοι. Αὐτὸ ἀποδείχνη πῶς δὲν εἶταν αὐτοὶ ποῦπρεπε νὰ παίξουν καὶ πῶς τὸ ἔργο εἶταν ἀνώτερο ἀπὸ τίς δυνάμεις τους κὶ ἀπ' τὴ διδασκαλίᾳ τοῦ κ. Οἰκονόμου ἀκόμα. Ὁ κ. Οἰκονόμου, θέμε νὰ ποῦμε, πῶς καθὼς δὲν μπορεῖ νὰ παίξῃ ρωμαϊκὸ ἔργο, γιὰ τὸν ἀπλούστατο λόγο πῶς δὲν ἔχει ρωμαϊκὴ συνειδηση, δὲν μπορεῖ καὶ νὰ διδάξῃ. Ἐπὶ τέλους αὐτὸς ποῦναι δάσκαλος, ἀφοῦ δουλεύοντας χρόνια καὶ δὴ πέρα καὶ στὴ Γερμανία, ἂ δὲν κάνουμε λάθος, δὲ μπόρεσε νὰ

δημιουργήσῃ περσότερους ἀπὸ τρεῖς ῥόλους γιὰ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του, πῶς φαντάζεται ὅτι ἄνθρωποι ποὺ δὲν ἔχουν οὔτε τὴ μόρφωσή του, οὔτε τὴ σκηνικὴ τέχνη του, εἶναι δυνατὸ νὰ παίξουν ἔργο σὰν τὴν «Τρισεύγενη», ἐπειδὴ παρακολούθησε τίς δέκα ἢ τίς εἰκοσι δοκιμὲς τῆς ; Ἄν καθὼς εἶπαμε ἢ «Τρισεύγενη» δὲν εἶναι ἔργο θεατρικὸ καὶ δὲν ἔχει σκηνικὴ δράση, τόσο περσότερο ἔπρεπε νὰ τὸ συλλογιστεῖ. Ἡ «Τρισεύγενη» εἶναι ἔργο ποιητικὸ. Ἡ διδασκαλίᾳ τοῦ κ. Οἰκονόμου μᾶς παρουσίασε τὸ Νίκαιο (τὸν υποδύθηκε ὁ κ. Βέλμος) ὄχι σὰ ρωμαῖο βιολιτζή, μὰ σὰν ἐντελῶς ξένο μὲς τὸ ρωμαϊκὸ milieu. Εἶχε κάτι ἀπὸ τὸ Ράνκ, εἶχε κάτι ἀπὸ τὸν Ἴψεν, κάτι ἀπὸ τὸν κ. Οἰκονόμου. Δὲν ξέρουμε ἂν ὁ Παλαμᾶς ἔχει νὰ παίξῃ κανένα ρόλο σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση. Ἐνα μονάχα ἔχω νὰ προστέσω, κὶ αὐτὸ μιῶντας τούτῃ τὴ στιγμὴ ὑποκειμενικά, πῶς τὴν «Τρισεύγενη» θὰ τῆν παρουσίαζε καλύτερα ἓνας ἐρασιτεχνικὸς θίασος ποὺ ἀπὸ μιὰ πραγματικὴ θέρμη γιὰ τὸ ἔργο κὶ ἀπὸ ἓναν ἀληθινὸ θαυμασμὸ πρὸς τὸν ποιητὴ θ' ἀποφάσιζε νὰ τὸ παίξῃ. Καὶ θὰ τὸ παρουσίαζε καλύτερα καὶ δίχως τὴ διδασκαλίᾳ τοῦ κ. Οἰκονόμου, γιὰτὶ ἢ σκηνοθεσία ποὺ ξέρει, δὲν παίξῃ γιὰ μᾶς τὸ σπουδαιότερο ρόλο μὲς τὴν «Τρισεύγενη» καθὼς καὶ σὲ κανένα ἔργο. Εἶμαι βέβαιος πῶς οἱ ἐρασιτέχνες αὐτοὶ νέοι θάνοιωθαν βαθύτερα τὸ ἔργο κὶ αὐτὸ θάφτανε. Δὲν μπορεῖ ν' ἀρνηθῆ κανένας πῶς ἢ παράσταση τῆς «Τρισεύγενης» παρουσίασε ἓνα κάποιον ὑποφερτὸ σύνολο, μὰ δὲ γυρεύαμε μεις αὐτὸ. Le coup a été raté. Δυστυχῶς !

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ

Ὁ κ. Α. Π. μᾶς ἔστειλε τὸ ἀκόλουθο σημείωμα :

Σελ. 34 τοῦ «Νουμᾶ» ὁ κ. Φιλίγγτας λέει «Δὲ μᾶς λέει πᾶ εἶναι ποὺ κάνουν —ιὰ τὸ θηλυκὸ τους ἐνὼ τάρσενικὸ τους κάνει —ος. Εἶναι τὰ ὅσα ἔχουνε χαραχτήρα κ».

Ὁ κανὼνας εἶναι λειψός.

1. Τέτια εἶναι κὶ ὅσα ἔχουνε χαραχτήρα χ : φτωχός—φτωχιά.

2. Ὅλα εἶναι ὀξύτονα, ἐπειδὴς κακός—κακιά, μὰ ἄνικος—ἄνικη.

Α. Π.

Ὁ κ. Φιλίγγτας ἀπαντᾷ :

«Ἐχει δίκιο βέβαια ὁ κ. Α. Π., μὰ τὰ εἶπαμε διάπλατα στὸν καιρὸ τους ἀφτὰ τὰ πράματα !...»

(Βλέπε Γραμ. Φιλίγγ. § 628 σελ. 220) «...καὶ μὲ τὴν ἴδια ἀναλογία κάμανε μὲ —ιὰ [πρόκειται μόνον γιὰ τὰ ὀξύτονα, βλέπετε] κὶ ὅσα εἶχαν ἀκόμα χ πρὶν ἀπ' τὸ τελικὸ φωνήεντο, δηλ. σὰν τὰ : παχιά τραχιά, εἶπανε καὶ φτωχιά ριχιά κτλ».